

BSC diplomatervezés

Építészet és emlékezet stúdió
(Recollective Architecture Studio)

Fenntartható Közösségek Stúdió
(Sustainable Communities Studio)

Innovatív közösségi terek Stúdió
(Innovative Public Spaces Studio)

 **Recollective
Architecture**

Buda látképe. Braun - Hogenberg:
Civitates Orbis Terrarum, Köln
1572

 **Sustainable
Communities**

Peter Zumthor: Cink bánya múzeum
Fotó: Aldo Amoretti

 **Innovative
Public Spaces**

Erőmű, Központi épület, Kazánház,
Székesfehérvár
Fotó: Lantay Attila

2020/2021 tavasz

körép

BME DEPARTMENT OF
PUBLIC BUILDING
DESIGN

Érdekel miként lehet emlékekkel telített az építészet, hogyan segítenek emlékezni a terek, épületek? Vagy hogy milyen innovatív eszközök állnak rendelkezésünkre azon ipari épületek megmentésére, melyek nem képviselnek műemléki értékeket, viszont értékesek ahhoz, hogy elbontsuk őket, megsemmisítve ipartörténeti relikviákat, kiradírozva az ipari táj emlékezetét? Esetleg érdekel a közösség, akinek tervezel? A fenntarthatóság? Újrahasznosítás? Takarékoság? Ésszerűség? Készítsd nálunk a BSc diplomádat a tanszék 3 műterme közül az egyikben, a komplexező hallgatóinkkal közösen. Vegyél részt a programokhoz kötődő izgalmas külsős programokon. A félévi munkádat külsős meghívott oktatók is segítik.

Recollective Architecture Studio:

Az általános stúdiótémához 2021 tavaszán két, eltérő karakterű, Budapest II. kerületében található helyszínt javasolunk. Az egymáshoz közeli, kisebb túrával egyszerre bejárható két terület mai, méltatlan állapota koránt sincs arányban történeti jelentőségükkel. Az egyik a Budapest, Hűvösvölgyi út 78. alatti ingatlan, amelyen Hunyadi Mátyás [nyéki vadászkastélyának romjai](#) találhatóak. A másik javasolt terület a magyar alapítású pálos szerzetesrend [Szent Lőrinc kolostora Budaszentlőrincen](#), a Gyermekvasút Szépjuhászné állomásának közvetlen közelében.

Sustainable Architecture Studio:

Tata különlegességét adja, hogy két olyan táji elem integrálódik a város sűrű szövetébe, amely természeti jelenségeivel egyedülállóan jeleníti meg a természet és a városi lét összehangolhatóságát. Az egyik, a jól ismert [Tatai Öreg tó](#), amely az emberek közelsége ellenére sokezer vadlúdnak a telelő állomása. A másik, a kevésbé ismert [Kálvária domb](#), amely kiemelt jelentőségű geológiai terület.

Innovative Public Space Studio:

A tervezési területet a Gáz, a Sarló, a Gőzmalom utca és a Király sor határolja. Az egykori királyi székhely keleti városrésze az ipari tevékenység megjelenése előtt falusias külváros volt, mely szinte teljesen eltűnt száz év leforgása alatt az ide települő termelőtevékenységek és a szocialista időszakban épült lakótelepek következtében. Az ezredfordulót követően nagyot változott a világ. A korábban gáz-, villamosáram- és távhő termelést végző tevékenységek elköltöznek innen a város peremének irányába – részben annak következményeként, hogy az energiaszolgáltató ipar átalakul, zölddebbé, korszerűbbé válik. Az egykori városi peremvidékek középpontokká váltak. A székesfehérvári távhővállalat ([Széphő](#)) megüresedett telephelye a tömb középső részén helyezkedik el, több értékes ipari épülettel, melyek hasznosításra várnak.

Recollective Architecture Studio:

A tervezési feladat mindkét helyszínen esetében olyan látogatóközpont, kis léptékű múzeum megtervezése, amely értelmezi és kontextusba helyezi a gazdag örökséget, és méltó módon mutatja be annak leleteit, történeti összefüggéseit. A feladat szerves része az állandó kiállítás építészeti koncepciójának megteremtése éppúgy, mint a romterületek tágabb, városi környezetén belüli értelmezése, és a helyszín teljes területének rendezése. A kötelező funkcióhoz a program alakítása során szabadon párosíthatók olyan kiegészítő használatok, amelyek segítségével a tervezett épület üzemeltetése fenntarthatóvá válik (pl. étterem, kávézó, rendezvényterem).

Sustainable Architecture Studio:

1. Erdei iskola és turistaház
2. Geológus múzeum és kutatóház / Látogatóközpont
3. Kötár és múzeumpedagógiai tanterem / Látványtár
4. (Látvány)kertészet és botanikai gyűjtemény

Innovative Public Space Studio:

A területtel kapcsolatos legfontosabb kérdés: hogyan lehet az itt folyó tevékenység miatt korábban elzárt területet megnyitni, nyilvános funkciókkal megtölteni és visszaintegrálni a város vérkeringésébe? A körülötte elhelyezkedő lakótelep közösségi infrastruktúrával rosszul, ellátott, ezért magától értetődően kínálkozik a megüresedett helyszín ezek számára. A 2024-es Európa Kulturális Fővárosa pályázaton Székesfehérvár is indult, ennek során merült föl, hogy a belvárostól nem nagy távolságra lévő területet alközponttá, kulturális intézmények gyűjtőhelyévé tegyék. A területen három intézmény keresi a helyét: a széttagolt városi könyvtárakat egy központi gyűjteménybe rendező Tudástár, a Hangversenyterem, mely a helyi szimfonikus zenekar központja és állandó játszóhelye kíván lenni és a Technikatörténeti Múzeum, mely elsősorban a Székesfehérvár iparához kapcsolódó relikviákat, ipartörténeti emlékeket mutat be. A terület revitalizációjának és a három tervezési program megvalósításának legfontosabb célkitűzése, hogy értelmezze és helyezze kontextusba a terület gazdag és rétegzett örökségét, és méltó módon őrizze meg annak építészeti értékes elemeit. Az egykori iparterület tágabb, városi környezetén belül határozza meg annak szerepét és rendezze a helyszín teljes területét. Az épületekben és azokon túl javaslatot kell tenni kiegészítő programelemekre, melyek rentábilissá, fenntarthatóvá tudják tenni a három kulturális létesítmény üzemeltetését és elősegítik a területhasználat intenzitásának növekedését, vitalitásának erősítését. A feladat többféle megközelítést is lehetővé tesz, hiszen a megvalósítandó programokon túl az innovatív urbanisztikai eszközök, az ipari emlékek védelmének szempontjai vagy akár a fenntarthatóság is kerülhet a tervezés fókuszába.

TERVEZÉSI HELYSZÍNEK

TERVEZÉSI PROGRAM

SEGÉDANYAGOK, ELŐZETES FORRÁSOK A
TERVEZÉSI HELYSZÍNHEZ

Az egykori iparterületek tele vannak a folyamatos megújulás jeleivel, az egymást követő, meghaladó technológiák mindegyike rajta hagyta lenyomatát az épített elemeken, a táj mikro- és makro szerkezetén. Ezek feltárását eufemisztikusan az innováció archeológiájának is nevezhetjük. A felhagyott ipari táj eltér az ismerős városi környezetektől, ez a karakterbéli különbség felülírhatja a megszokott építészeti, urbanisztikai viselkedési szabályokat is, különleges máshol elképzelhetetlen konstellációkat eredményezve: ez adja a feladatunk különlegességét!

SEGÉDANYAGOK, ELŐZETES FORRÁSOK A
TERVEZÉSI HELYSZÍNHEZ

Nyéki vadászkastély
[Feld István: A nyéki királyi épületek.](#)
[Holl Imre: Jelentés a nyéki kastélyépületek területén 1956-ban végzett hitelesítő ásatásról](#)
[a vadászkastélyról rövid leírás a szepmagyarország.hu oldalon](#)
[valamint a Wikipédián](#)

Budaszentlőrinci pálos kolostorrom
[Bencze Zoltán, Szekér György: A budaszentlőrinci pálos kolostor](#)
[Zolnay László: A Buda mellett állt Szent Lőrinc pálos anyakolostor kutatástörténetéről](#)
[A kolostorrom leírása a palosepiteszet.hu oldalon](#)
[az építési fázisokat is érzékeltető leírás a studhist.blog.hu oldalon](#)
[valamint rövid leírás a Wikipédián](#)

Egyéb
Zolnay László: Az elátkozott Buda / Buda aranykora. Magvető, Budapest 1982

[Sustainable Architecture Studio:](#)
A feladatkiírások segédanyagai (helyszínrajzok, geológiai anyagok) mellett a témához kapcsolódó izgalmas szövegeket is elkezdjük gyűjteni, amelyből egy olvasókönyv fog összeállni a félév folyamán. A helyszínnel való ismerkedéshez kiindulásként az alábbi forrásokat ajánljuk:
[Geológus Kert Tatán](#)
[Managing and Surveying the Geological Garden at Tata \(Northern Transdanubia, Hungary\)](#)
[The Geological Garden at Tata \(Hungary\): A geosite of outstanding scientific and geo-educational significance](#)

[Innovative Public Space Studio:](#)
A feladatkiírások gazdag segédanyagai (helyszínrajzok, meglévő épületek tervei) mellett helyszínekkel és a témával való ismerkedéshez az alábbi forrásokat ajánljuk:

Erőműtörténet
-Vajgerné Böhm Erika: 100 éves a Székesfehérvári Erőmű, Fűtőerőmű Kft. 2003
[-Sárvári Elemér: A székesfehérvári Gázgyár történetel1872-1973.](#)
[Fejér Megyei Történeti Évkönyv 10. Székesfehérvár, 1976](#)
[-Széphő vállalatortörténet](#)

Területortörténet
[-Demeter Zsófia, Gerencsér Ferenc: Székesfehérvár Anno...Pillanatképek egy város életéből, István Király Múzeum Közleménye, Székesfehérvár 1990](#)
-Kovács Eleonora, Víziváros – Egy fehérvári városrész története, Tarsoly Kiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2013
-Rostási Szabó Imréné Hegedűs Mária: A mi Vízivárosunk
[-Kulturális örökségvédelmi hatástanulmány 2010 Székesfehérvár](#)

KÜLSŐS PROGRAMOK

[Recollective Architecture Studio:](#)
A félév során megismerkedünk a helyszínen történetét jól ismerő régész kutatókkal és vendégeink lesznek olyan építészek, akik a kortárs építészet változatos eszköztárával értelmeztek hasonlóan sűrű helyszíneket. Kapcsolódó látogatásokat, bejárásokat, előadásokat is szervezünk a stúdió tagjainak, például és lehetőség szerint:
[Gyürki-Kiss Pál \(MARP, tettyei Szathmáry-Palotaron rekonstrukciója\)](#)
[Kronavetter Zsófia DLA \(Studio Konstella, Körbezárt kert mint archetípus a kortárs építészetben\)](#)
A régi budai Városháza épületének bejárása Szabó Levente vezetésével a Magyar Pálos Rend budapesti konventjének közössége

[Sustainable Architecture Studio:](#)
A félév során megismerkedünk a helyszíni történetét jól ismerő geológus kutatókkal és vendégeink lesznek olyan építészek, akik a kortárs építészet változatos eszköztárával értelmeztek hasonlóan sűrű helyszíneket. Kapcsolódó látogatásokat, bejárásokat, előadásokat is szervezünk a stúdió tagjainak, például és lehetőség szerint:

ELTE Őslénytani és Földtani Tár
ELTE TTK Természetrajzi Múzeum Ásvány- és Kőzettára
Tata, Geológus Kert

	Innovative Public Space Studio: A félév során és vendégünk lesz Lantay Attila Székesfehérvár főépítésze, a területet jól ismerő történész és olyan építészek, akik a kortárs építészeti változatos eszköztárával értelmeztek hasonló ipari emlékeket. Kapcsolódó látogatásokat, bejárásokat, előadásokat is szervezünk a stúdió tagjainak, például és lehetőség szerint: -Csontos Györgyi DLA, (Mixa Studio): Kulturgár, Ózd -Borzsák Veronika DLA, Varga Piroska DLA: Rudapithecus Látványtár és Tanösvény, Felsőtelekes – Rudabánya (A tervezésben résztvevő építészek: Dr habil Vasáros Zsolt DLA, Megyesi Zsolt, Nagy Gábor, Sasvári Áron, Somlai Anikó (Narmer Építészeti Stúdió), Borzsák Veronika, Varga Piroska, Antal Gabriella) -Marosi Miklós (KÖZTI): Eiffel műhelyház, Budapest
A STÚDIÓ KONZULENSEI ELSŐSORBAN	Recollective Architecture Studio: Kronavetter Péter DLA egyetemi adjunktus Szabó Levente DLA egyetemi tanár Vannay Miklós DLA egyetemi adjunktus Sustainable Architecture Studio: Fejérdy Péter DLA egyetemi adjunktus Kemes Balázs DLA egyetemi adjunktus Major György DLA egyetemi docens Innovative Public Space Studio: Balázs Mihály DLA egyetemi tanár Bartha András Márk DLA egyetemi adjunktus Karácsony Tamás DLA egyetemi docens Klobusovszki Péter DLA egyetemi docens Schrammel Zoltán DLA egyetemi adjunktus
A STÚDIÓ MEGHÍVOTT KÜLSŐ KONZULENSE	Recollective Architecture Studio: Zombor Gábor DLA egyetemi docens (Debreceni Egyetem, Építésmérnöki Tanszék), Molnár Péter díjas építész (MONOSTUDIO), a Budapest Építészeti Nívódíj 2020 dícséretével díjazott Ligeti műteremvilla felújításának és átalakításának tervezője Sustainable Architecture Studio: U. Nagy Gábor DLA Ybl-díjas építész, egyetemi docens U. Nagy Gábor formai kánonoktól független épületei a helyek megismeréséből és helyzetek felismeréséből születnek. Pontos gondolatai, fogalmi meghatározásai segíthetnek a tájékozódásban egy olyan helyzetben, ahol a rutinos hozzáállás tévútra vezethet. Ebben a két féléves stúdiumban meghívott vendégként részt vesz stúdióink munkájában. A félév folyamán két alkalommal az ún. Stúdiónapokon a prezentációkhoz kötődő szakmai beszélgetésben segíti gondolataink tisztulását. Innovative Public Space Studio: Marián Balázs DLA, egyetemi docens (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Intézet), Piranesi-, Ybl Miklós-, Pro Architectura- és Molnár Péter-díjas építész (Gereben Marián Építészek)
INSPIRÁLÓ PÉLDÁK, A FELADATHOZ HASONLÓ LÉPTÉKŰ KORTÁRS ÉPÜLETEK	Recollective Architecture Studio: Peter Zumthor: Shelter Roman Archeological Site, Chur (CH) 1986 Sverre Fehn: Cathedral Museum of Hedmark, Hedmark (SWE) 1988 Peter Zumthor: Kolumba Museum, Köln (DE) 2007 Savioz Fabrizzi Architectes: Abbey of St Maurice, Saint Maurice (CH) 2010 Toni Girones: Adaptation of the Roman site of Can Tacó, Montmeló (ES) 2012 Comoco Arquitectos: Castle Visitor Centre, Pombal (PT) 2014 Max Dudler: Zwillingprojekt Sparrenburg und Johannisberg, Bielefeld (DE) 2014 Feilden Fowles: The Weston, West Bretton (UK) 2019 Valerio Olgiati: Pearlring Site Museum and Entrance, Muhharaq (Bahrain) 2019 Bevk Perovic Architecti: Kasematten und Neue Bastei, Wiener Neustadt (AT) 2019 Sustainable Architecture Studio: David Chipperfield: River and Rowing Museum, England 1989-97 Guillermo Vazquez Consuegra: Arqua-Museo Nacional de Arqueología Subacuática, Murcia Nagy Tamás: Zarándokközpont, Mátraverebély-Szentkút 2015 Peter Zumthor: Allmannajuvet Zinc Mine Museum 2001-2016 Rintala Eggertsson Architects, Seljord Watch Tower, Norway U. Nagy Gábor: Pajta Bisztró bővítése Óriszentpéteren 2018 U. Nagy Gábor: Természet-turisztikai Kutatóház, Szőce 2011 Valerio Olgiati, Plantahof Auditorium, Switzerland 2010 Innovative Public Space Studio: H&deM, 201, Caixa Forum, Madrid, Spanyolország, 2003-2008 Ortner és Ortner, NRW State archive, Duisburg, Németország, 2014 Tadao Ando, Punta Della Dogana, Velence, Olaszország, 2009 Heatherwick Studio, Zeitz Museum of Contemporary Art Africa, Fokváros, Dél-Afrika, 2017 Caruso St John, Newport Street Gallery, London, Egyesült Királyság, 2004-2015 OMA, Fondazione Prada, Milano, Olaszország, 2015 Lacaton & Vassal, FRAC Dunkerque Dunkirk, 2013 AP atelier, Nagylvasztó felújítása, Ostrava, 2015 BAAS arquitectura + Grupa 5 Architekci + Maleccy Biuro Projektowe: A Szilésia Egyetem Rádió és Televízió Kar, Katowice, PL Gutgut, Mlynica gyárépület átalakítása, Pozsony, 2017